Published on (https://bnm.md)

Monetary Policy Press releases Expand Hide

28.12.2022

INTERVIU/ Tatiana Ivanicichina: Băncile sunt bine capitalizate şi stabile

Sistemul bancar al Republicii Moldova încheie anul 2022 cu rezultate financiare bune, demonstrând suficientă capitalizare a băncilor şi dezvoltare durabilă a acestora. Pentru prima dată, profitul net al băncilor va depăşi nivelul record de 3 mld. lei. Vicepreşedinta Băncii Naţionale a Moldovei (BNM), Tatiana IVANICICHINA, într-un interviu cu redactorul-şef al revistei Profit, Alexandru TANAS, a vorbit despre interacţiunea productivă a autorităţii de reglementare cu băncile, obiectivele sistemului bancar pentru anul 2023, politica monetară care stimulează creditarea economiei, precum şi poziţia regulatorului în ceea ce priveşte plata dividendelor acţionarilor băncilor.

Profit: Doamnă vicepreşedintă, cum caracterizaţi rezultatele preliminare ale sectorului bancar din Moldova în 2022?

Tatiana IVANICICHINA: Anul 2022 a fost un an dificil: războiul din Ucraina a generat riscuri importante pentru Moldova, iar criza energetică şi inflaţia înaltă au afectat în mod negativ economia. Pentru a gestiona aceste riscuri, BNM a luat măsuri suplimentare: a monitorizat constant piaţa financiară, a menţinut o rată adecvată a dobânzii şi a asigurat un flux constant de lichidităţi în sistemul bancar. Prin acţiuni previzibile şi coordonate a fost susţinută stabilitatea şi reziliența sectorului bancar. Drept urmare, oamenii au continuat să aibă încredere în bănci şi şi-au păstrat depozitele lor în instituţiile financiare, ceea ce, de asemenea, a contribuit la menţinerea stabilităţii financiare a ţării.

Profit: Cum evaluăm corect interacţiunea autorităţii de reglementare cu băncile în 2022? Cum au reacţionat

băncile la deciziile BNM privind reglementarea activităţilor lor pe piaţă?

Tatiana IVANICICHINA: În anul 2022, eforturile BNM în domeniul reglementării au fost concentrate pe continuarea promovării cerinţelor Basel III. Am lucrat la actualizarea, elaborarea şi definitivarea proiectelor unor acte normative secundare necesare pentru alinierea la cerinţele de creditare responsabilă, planul de redresare al băncii, acoperirea necesarului de lichiditate, efectul de levier, amortizoarele de capital, indicatorul de finanţare stabilă netă (NSFR), tranzacţiile băncii cu persoanele sale afiliate. Aceste proiecte vor completa cadrul normativ secundar, necesar pentru aplicarea prevederilor Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor. Toate deciziile BNM în ceea ce priveşte activitatea de reglementare a băncilor au ca scop final asigurarea stabilităţii şi viabilităţii sistemului bancar naţional. În acelaşi timp, băncile trebuie să înţeleagă motivul din care BNM aprobă un anumit act normativ, iar dacă există propuneri constructive din partea instituţiilor bancare, acestea trebuie discutate, ceea ce facem în mod constant. Noi considerăm transparenţa procesului decizional nu ca pe o formalitate, ci ca pe un proces important şi responsabil, pe care ni-l asumăm pe deplin. Doar aşa se poate obţine succes în îmbunătăţirea reglementărilor existente.

Profit: Ce ne puteţi spune despre profitabilitatea instituţiilor financiare, care serveşte drept bază pentru fiabilitatea şi stabilitatea băncilor?

Tatiana IVANICICHINA: Profitul obţinut de către băncile licenţiate în primele 10 luni ale anului 2022 sugerează că băncile sunt stabile, iar îngrijorări legate de performanţa lor în acest moment nu există. Astfel, la 31.10.2022 profitul băncilor a constituit 3 230,9 mil. lei, majorându-se cu 1 348,7 mil. lei (71,7%) comparativ cu perioada similară a anului precedent. Majorarea se datorează creşterii veniturilor din dobânzi, cu 3 344,7 mil. lei (81,1%), în special, din activitatea de creditare. De asemenea s-au majorat veniturile din diferenţele de curs de schimb – cu 413,5 mil. lei (43,1%), şi din onorarii şi comisioane – cu 405,8 mil. lei (19,9%). Concomitent, s-au majorat cheltuielile neaferente dobânzilor cu 2 008,6 mil. lei (46,3%) şi cheltuielile cu dobânzi – cu 841,6 mil. lei (82,6%). Indicatorii rentabilităţii activelor şi capitalului au constituit 3,1% şi, respectiv, 18,3%, ceea ce comparativ cu perioada similară a anului precedent constituie o majorare cu 1,1 p.p. şi, corespunzător, cu 6,1p.p.. E de menţionat că băncile mulţi ani la rând îşi direcţionează cea mai mare parte a profiturilor obţinute spre capitalizare, ceea ce la rândul său duce la fortificarea stabilităţii băncilor, dar le permite, totodată, să-şi crească afacerea.

Profit: Datorită cărui fapt băncile şi-au sporit profiturile, ţinând cont de situaţia din economie?

Tatiana IVANICICHINA: Primele 10 luni ale anului 2022 au fost mai profitabile pentru participanţii de pe piaţă bancară decât aceeaşi perioadă în 2021. Astfel, la 31.10.2022 băncile licenţiate au obţinut venituri totale în sumă de 11 442,8 mil. lei, care s-au majorat comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 4 198,4 mil. lei sau cu 58,0%. Între acestea, veniturile din dobânzi au constituit 65,3% (la 31.10.2021 – 56,9%), iar veniturile neaferente dobânzilor – 34,7% (la 31.10.2021 – 43,1%). Veniturile din dobânzi s-au majorat la toate cele 11 bănci licenţiate, în principal, ca urmare a majorării considerabile a portofoliului de credite, precum şi a ratei medii la creditele în moneda naţională. Acestea au crescut de la 7,92% la 31.10.2021 până la 14,31% la 31.10.2022, iar la cele în valută – de la 4,09% până la 4,48%. La fel, s-a majorat şi rata medie a dobânzii la valorile mobiliare de stat, de la 6,4% până la 21,7%. Totodată, pe parcursul perioadei de referinţă veniturile neaferente dobânzilor au sporit cu 841,6 mil. lei (82,6%), în principal, ca urmare a majorării câştigurilor din diferenţa cursului de schimb. Această majorare a fost de 413,5 mil. lei (43,1%). De asemenea, veniturile din onorarii şi comisioane au crescut cu 405,8 mil. lei (19,9%), ca urmare a majorării numărului şi volumului tranzacţiilor efectuate prin sistemele de plăţi SAPI, SWIFT, precum şi a numărului şi volumului operaţiunilor cu carduri emise în Republica Moldova.

Profit: În ce măsură BNM este mulţumită de volumele CNT ale băncilor?

Tatiana IVANICICHINA: Băncile sunt bine capitalizate. Fondurile proprii au constituit 18 274,1 mil. lei, majorându-se cu 3 095,3 mil. lei (20,4%) comparativ cu finele anului precedent. Indicatorul „Rata fondurilor proprii" este la un nivel înalt, constituind 30,3%, în creştere cu 4,4 p.p. faţă de finele anului precedent. Conform rapoartelor prezentate de bănci, toate au respectat indicatorul „Rata fondurilor proprii totale" (limita pentru fiecare bancă ≥ 10%). Indicatorul dat variază de la 23,1% până la 63,6%, în funcţie de bancă. Totodată, toate băncile respectă cerinţa faţă de indicatorul „Rata fondurilor proprii totale luând în

considerare amortizoare de capital". Băncile respectă şi cerinţă suplimentară de fonduri proprii stabilită de BNM ca urmare a rezultatelor procesului de supraveghere şi evaluare a activităţii băncilor (SREP). Acest nivel de capitalizare este înalt, dar pentru timp de pace, aş zice eu. Nu trebuie să uităm de circumstanţe: momentan economia se confruntă cu un şir de riscuri, pornind de la situaţia economică, inflaţie, criza energetică şi terminând cu războiul de la frontierele noastre. În caz că s-ar materializa vreunul dintre aceste riscuri, menţinerea nivelului înalt de capitalizare al băncilor comerciale ar putea deveni foarte actuală. Evident că pe măsura atenuării sau consumării riscurilor, BNM poate reacţiona, inclusiv prin modificarea cerinţelor faţă de capital. Instrumentarul existent în acest moment ne permite o flexibilitate maximă, prin intermediul amortizoarelor de capital şi evaluărilor individuale SREP.

Profit: Cum s-a schimbat calitatea portofoliilor bancare în anul 2022 – un an dificil din cauza înrăutăţirii situaţiei din sectorul real? Ce rezerve suplimentare ar putea fi necesare în acest sens în 2023?

Tatiana IVANICICHINA: La 31.10.2022, creditele neperformante au constituit 3 903,9 mil. lei, fiind în majorare cu 443,4 mil. lei sau cu 12,8% comparativ cu finele anului precedent. Ponderea acestora în totalul de credite a constituit 6,5% şi este în majorare uşoară, cu 0,3 p.p. faţă de finele anului precedent. Concomitent, în perioada de referinţă s-au majorat şi creditele expirate – cu 369,0 mil. lei sau 21,2% până la 2 109,0 mil. lei. De asemenea, s-a majorat cu 0,4 p.p ponderea acestora în totalul de credite, până la 3,5%.

Perspectivele macroeconomice negative ar putea duce la noi majorări de preţuri la resurse energetice, ceea ce ar putea accelera din nou rata de creştere a inflaţiei, iar odată cu asta capacitatea de plată a debitorilor ar putea fi diminuată de creşterea cheltuielilor atât pentru bunuri şi servicii, cât şi pentru creditele cu rată flotantă a dobânzii. Astfel, am putea asista la majorarea cazurilor de neonorare a obligaţiilor financiare faţă de creditor şi deteriorarea calităţii activelor băncilor. Doar într-o astfel de situaţie băncile vor fi nevoite să recurgă la formarea rezervelor suplimentare la creditele acordate anterior, conform reglementărilor BNM.

Dar încă din primăvara anului 2022 BNM a introdus un amortizor de risc sistemic de 2%, care vizează expunerile băncilor faţă de persoanele fizice, adică anume acest risc. Considerăm că, în linii mari, această cerinţă suplimentară de capital acoperă potenţialele riscuri de deteriorare a calităţii portofoliului băncilor legate de situaţia economică actuală.

Profit: Din punctul Dvs. de vedere, cum a fost politica autorităţii de reglementare: „dură" sau „moale"?

Tatiana IVANICICHINA: Nu aş opera cu astfel de termeni, pentru că nu-i consider aplicabili unor decizii de reglementare. Avem o comunicare amplă şi continuă cu băncile comerciale în privinţa activităţii noastre de reglementare, acceptăm şi ţinem cont de opinia şi propunerile lor, astfel încât să fim pe aceeaşi lungime de undă, să ne mişcăm cu aceeaşi viteză.

Dacă e să comparăm acest an cu alţii – suntem într-o perioadă în care se suprapun crize multiple şi viteza de reacţie, a noastră şi a sistemului, trebuie să corespundă momentului. Dar, din nou, aici nu este loc de cuvinte ca „dur sau moale". Ne putem întreba însă dacă e „necesar şi oportun" ceea ce facem. şi cred că deciziile noastre pe parcursul acestui an au fost necesare şi oportune.

Profit: Cum reacţionaţi în BNM la criticile aduse autorităţii de reglementare cu privire la valorile ridicate ale rezervelor obligatorii şi ratei de bază?

Tatiana IVANICICHINA: Banca Naţională este deschisă la critica exprimată în mod constructiv şi are diverse platforme de comunicare atât cu autorităţile, cât şi cu societatea civilă. Aici sunt formulate toate propunerile, pe care ulterior le analizăm. Concomitent, trebuie să menţionez că BNM a întreprins şi va întreprinde toate măsurile necesare pentru a-şi îndeplini obiectivul fundamental – de a aduce inflaţia măsurată prin indicele preţurilor de consum în proximitatea ţintei de 5,0%, cu o posibilă deviere de ±1,5 puncte procentuale.

Profit: Revenind şi analizând acţiunile BNM, se pare că pe tot parcursul anului 2022 autoritatea de reglementare a luat deciziile prompt şi hotărât.

Tatiana IVANICICHINA: Timpurile complicate şi evoluţiile dramatice solicită decizii prompte. Astfel,

identificând şi analizând presiunile inflaţioniste la adresa evoluţiei indicelui preţurilor de consum, BNM a operat începând cu a doua jumătate a anului precedent un şir de majorări a ratei de bază, de la nivelul de 2,65% până la 21,50% anual.

Totodată, BNM a majorat norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldoveneşti şi în valută neconvertibilă până la nivelul de 40,0% din baza de calcul, iar norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută – până la nivelul de 45,0% din baza de calcul.

Măsurile respective de politică monetară au urmărit atenuarea presiunilor inflaţioniste persistente la adresa evoluţiei inflaţiei şi temperarea ritmurilor de creştere a preţurilor de consum, pentru revenirea la ţinta inflaţiei stabilită la nivelul de 5,0%.

Profit: Acum toţi sunt în aşteptarea procesului invers – relaxarea şi micşorarea rezervelor şi a ratei de bază. Este prevăzut acest lucru în politica monetară şi de credit pentru anul 2023?

Tatiana IVANICICHINA: Deciziile noastre de politică monetară se bazează pe evoluţiile economiei, prognozate şi constatate. Evident că dacă se vor întruni condiţiile pentru relaxarea politicii monetare, nu vom pregeta să o aplicăm. Conform prognozelor anterioare şi a celei din Raportul asupra inflaţiei din luna noiembrie 2022, inflaţia anuală în trimestrul IV 2022 va atinge nivelul maxim şi va schimba traiectoria, diminuându-se pentru toată perioada următoare prognozată. În contextul schimbării direcţiei inflaţiei, conduita politicii monetare va necesita ajustarea cu atenţie sporită la realităţile naţionale şi mondiale, pentru a crea condiţii adecvate atingerii obiectivului fundamental al BNM.

Profit: A fost nevoită BNM să „sperie" cu dezechilibre nedorite în piaţă, din care este „dificil" şi, cel mai important, „scump" să ieşi?

Tatiana IVANICICHINA: Nu cred că termenul „a speria" este aplicabil comunicării noastre publice. Banca Naţională poate descrie, după caz, diverse scenarii a evoluţiei situaţiei, în funcţie de aprobarea deciziilor. De fiecare dată când transmitem aceste mesaje pieţei, dar şi publicului ne străduim să fim cât mai bine înţeleşi, să nu lăsăm loc de interpretări. Acest lucru construieşte în timp încrederea în BNM şi previzibilitatea acesteia. De altfel, publicul se poate informa din mesajele BNM, comunicatele de presă, rapoartele asupra inflaţiei, conferinţele de presă şi interviuri, şi să-şi formeze opinii de sine stătător.

Profit: Înţeleg oponenţii politicii BNM că în timpul unei recesiuni economice, din cauza scăderii cererii externe, prin factori stimulatorii – ratele scăzute ale dobânzii la credite – nu reuşeşti prea multe?

Tatiana IVANICICHINA: Cred că cel mai potrivit ar fi să punem această întrebare oponenţilor la care faceţi referire. Totodată, din punct de vedere teoretic, efectul stimulator produs de creditele la rate mici asupra cererii interne nu poate substitui rezultatele politicilor de finanţare şi subvenţionare, reformele structurale şi de extindere a pieţelor de desfacere pentru produsele şi serviciile autohtone. Stimularea activităţii economice poate fi realizată doar prin intermediul unui mix adecvat de politici macroeconomice la nivelul unui stat, un rol important revenindu-le politicilor publice macroeconomice care asigură creşteri economice de durată şi care se află în afara competenţei BNM.

Profit: Există vreun pericol că, prin stimularea economiei, băncile vor ajunge într-o situaţie din care nu vor putea ieşi de sine stătător?

Tatiana IVANICICHINA: Deocamdată, noi nu vedem o astfel de situaţie, pentru că cerinţa de capital pentru bănci presupune o rată a fondurilor proprii totale de 10%, ceea ce depăşeşte cerinţa stabilită în cadrul european (8%). Mai mult ca atât, o supraveghere bazată pe riscuri prevede că băncile trebuie să deţină capital în corespundere cu nivelul riscurilor asumate de bancă.

Profit: Intenţionează BNM să majoreze capitalul băncilor?

Tatiana IVANICICHINA: Actualmente, băncile sunt suficient de capitalizate, iar BNM nu vede premise pentru majorarea cerinţelor faţă de capitalul băncilor. În activitatea lor, băncile sunt supuse permanent unor riscuri inerente. Pentru ţinerea sub control a riscurilor, băncile dispun de un cadru cuprinzător de

administrare a activităţii, care este instituit ţinând cont inclusiv de natura, amploarea şi complexitatea riscurilor.

La fel, băncile dispun de o cultură privind riscurile, integrată la nivel de bancă şi bazată pe o deplină înţelegere a riscurilor cu care se confruntă şi a modului în care acestea sunt administrate.

BNM monitorizează permanent activitatea băncilor în cadrul procesului de supraveghere şi în cazul în care constată că acestea şi-au asumat riscuri excesive, impune măsuri de supraveghere în scopul remedierii deficienţelor la un stadiu incipient.

Profit: Cum pregăteşte autoritatea de reglementare băncile pentru riscurile posibile?

Tatiana IVANICICHINA: Pe parcursul ultimilor ani, sectorul bancar a trecut printr-un şir de reforme conforme cu acordurile BASEL III. Scopul acestora a fost să consolideze cadrul de administrare a activităţii băncilor şi să majoreze capacitatea de gestiune a riscurilor.

Acest cadru este conceput în mod riguros şi include o structură organizatorică clară, cu linii de responsabilitate bine definite, transparente şi coerente; procese eficace de identificare, administrare, monitorizare şi raportare a riscurilor; un proces de evaluare a adecvării capitalului la riscuri; un proces de evaluare a adecvării lichidităţii; mecanisme adecvate de control intern, inclusiv proceduri administrative şi contabile riguroase; politici şi practici de remunerare care să promoveze şi să fie în concordanţă cu o administrare sănătoasă şi eficace a riscurilor, cerinţe privind Planul de redresare – un instrument eficient de gestionare a situaţiilor de criză. Toate au ca scop menţinerea stabilităţii financiare a băncilor.

Astfel, în prezent băncile sunt destul de pregătite pentru a identifica, recunoaşte şi a diminua riscurile, precum şi pentru a asigura încadrarea apetitului la risc în limita capitalului disponibil. BNM are aşteptări că băncile vor depune în continuare efort pentru ajustarea cadrului de administrare intern în conformitate cu cele mai bune practici şi vor asigura automatizarea proceselor, care sunt inevitabile în era digitalizării.

Profit: Confort pentru economie – pe cât de epuizată este „porţia" şocurilor negative pentru economie în 2022?

Tatiana IVANICICHINA: Cred că e prea dur să le numim şocuri. Am putea mai degrabă să le spunem potenţiale riscuri. Aşa cum a fost menţionat şi în ultimul raport asupra inflaţiei, Republica Moldova se pare că a depăşit cele mai mari şocuri, însă există mai multe riscuri până la finalul anului. Acestea ar putea fi: trendul ascendent al preţurilor la resurse energetice pe piaţa internă sau europeană şi, ca rezultat, continuarea creşterii preţurilor la produsele alimentare în regiune; scăderea competitivităţii producţiei autohtone pe piaţa externă, urmare creşterii costurilor, inclusiv celor energetice. Alte riscuri ţin de mediul extern care se va caracteriza prin oferta redusă, cotaţiile înalte la resurse energetice şi alte materii prime, războiul din Ucraina, scăderea cererii mondiale. Rămâne înaltă probabilitatea crizei datoriilor suverane cu transmitere pe pieţele financiare. Nivelul înalt al inflaţiei duce la majorarea atât a dobânzilor pentru finanţarea deficitelor publice, cât şi a celor la deservirea datoriilor care au crescut impunător.

Profit: Cum aţi caracteriza relaţiile BNM cu FMI în 2022?

Tatiana IVANICICHINA: Anul acesta a fost foarte productiv în sensul relaţiilor cu FMI. Războiul din Ucraina şi criza energetică au dus la extinderea ajutorului şi finanţării din partea partenerilor de dezvoltare şi, respectiv, la creşterea intensităţii interacţiunilor cu organizaţiile internaţionale. Moldova azi are în persoana FMI un aliat de nădejde pentru stabilitatea şi dezvoltarea sa, relaţiile cu fondul fiind bazate pe suportul intereselor naţionale ale Moldovei şi pe asigurarea unei dezvoltări sustenabile.

Profit: Cum decurge implementarea programului cu FMI?

Tatiana IVANICICHINA: La momentul actual, nu sunt înregistrate reţineri sau devieri de la programul pe care l-am stabilit cu FMI şi, probabil, acest lucru se datorează comunicării intense pe care o avem cu fondul.

Profit: Pe cât de regulat răscumpără statul obligaţiunile BNM?

Tatiana IVANICICHINA: Guvernul Republicii Moldova şi-a onorat toate obligaţiile de plată ce vizează instrumentele financiare din portofoliul BNM, inclusiv cele cu privire la valorile mobiliare derivate din garanţiile de stat.

Profit: Acest lucru se face din buget sau Ministerul Finanţelor se bazează doar pe profitul BNM?

Tatiana IVANICICHINA: Legislaţia în vigoare prevede că în cazul în care mărimea capitalului statutar al BNM la finele anului financiar constituie de la 4% până la 10% din totalul obligaţiunilor monetare ale Băncii Naţionale, 50% din profitul disponibil pentru distribuire se alocă pentru majorarea capitalului statutar, iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire se transferă la venitul bugetului de stat.

În acest sens, în baza rezultatelor financiare înregistrate în anii 2019-2021, au fost transferate 50% din profituri la bugetul de stat, ceea ce compensează parţial cheltuielile pentru plăţile principale şi dobânzile la valorile mobiliare de stat. Suplimentar, indiferent de rezultatul financiar al BNM, Guvernul urmează să-şi onoreze obligaţiile de plată prin includerea acestor cheltuieli în planificările bugetare.

Profit: Au parvenit careva cereri la BNM de la investitori cu privire la achiziţionarea unor cote semnificative?

Tatiana IVANICICHINA: În prezent la BNM se află în proces de examinare două cereri ale potenţialilor cumpărători pentru achiziţia deţinerilor calificate în capitalul a două bănci.

Profit: Rezervele BNM constituie $4,3 mld. Pe cât de mulţumită este autoritatea de reglementare de acest nivel al rezervelor?

Tatiana IVANICICHINA: Într-adevăr, activele oficiale de rezervă au atins în ultimele luni niveluri-record, în principal, datorită finanţării de la partenerii de dezvoltare externi şi intervenţiilor BNM de procurare pe piaţa valutară locală. Un nivel suficient al rezervelor, măsurat prin prisma mai multor indicatori utilizaţi în practica internaţională contribuie la rezilienţa economiei în situaţii de criză, la sporirea încrederii în moneda naţională şi în economia naţională în general.

Cu un nivel suficient de rezerve, BNM poate reacţiona rapid la eventualele şocuri de pe pieţele financiare şi poate asigura stabilitatea macrofinanciară a statului, aşa cum a făcut-o şi în perioadele de criză recente.

Profit: Care factori au „limitat" băncile să-şi crească volumele de creditare în 2022?

Tatiana IVANICICHINA: Factori externi precum şi cei interni (consecinţele multiplelor crize suprapuse cu care ne confruntam) au influenţat activitatea de creditare.

Unul dintre factorii esenţiali ai creşterii creditării este previzibilitatea şi încrederea în viitor. Evident că războiul la frontiera ţării noastre, crizele energetice şi creşterea inflaţiei au fost unii dintre factorii ce au făcut agenţii economici şi populaţia să fie mai precauţi în atragerea de noi credite. La fel, pe parcursul anului au fost aprobate nişte reglementări noi privind creditarea persoanelor fizice, care solicită să se ţină cont de veniturile lor şi capacitatea de a deservi toate creditele atrase, ceea ce a dus la reevaluarea capacităţii de a se credita pentru mulţi clienţi ai băncilor. şi, desigur, ratele înalte ale dobânzilor la credite, la fel, au avut efectul de a le face mai puţin atractive.

Profit: Cum a afectat politica BNM reducerea creditării în sectorul real?

Tatiana IVANICICHINA: Este adevărat că majorarea ratei de bază duce la creşterea ratelor la credite, însă este important de menţionat faptul că poziţia politicii monetare este în permanenţă revizuită de către Comitetul executiv al BNM, astfel încât să fie atinsă ţinta inflaţiei de 5,0% pe termen mediu, cu o posibilă deviere de ±1,5 p. p.

Decizia de majorare a ratei de bază a produs efectul scontat – a dus la majorarea ratelor dobânzii la creditele şi depozitele în moneda naţională, atenuând astfel presiunile inflaţioniste din perspectiva activităţii de creditare.

Profit: Care sunt principalele scopuri şi obiective ale sistemului bancar pentru 2023?

Tatiana IVANICICHINA: Principalele scopuri şi obiective ale sistemului bancar pentru anul 2023 sunt de a depăşi provocările şi riscurile existente, atât cele inerente activităţii operaţionale, cât şi cele de natură externă.

Având în vedere vulnerabilităţile externe predominante în anul 2022, şi anume: prezenţa riscurilor semnificative de natură geopolitică, energetică, inflaţionistă, dar şi macroeconomică, precum şi evoluţiile ulterioare incerte şi consecinţele imprevizibile ale acestora, menţinerea unor niveluri adecvate de capital şi lichiditate, atât cantitativ, cât şi din perspectiva calităţii acestora trebuie să fie un obiectiv primordial al băncilor. Atingerea acestui obiectiv va asigura buna funcţionare a băncilor, respectarea cerinţelor prudenţiale şi menţinerea încrederii deponenţilor în sistemul bancar.

Și, desigur, în condiţiile inversării tendinţelor inflaţioniste şi a posibilei relaxări a politicii monetare, sistemului bancar îi va reveni rolul de susţinere a redresării economiei naţionale după seria de şocuri resimţite pe parcursul anului 2022.

Adiţional, BNM va prelua noi atribuţii, ceea ce va implica efectuarea reglementării şi supravegherii consolidate a pieţei financiare.

Profit: Cu o inflaţie atât de ridicată, este timpul ca BNM să-şi schimbe „indicatorul strategic" pentru a nu rămâne în „coridorul" de 5% plus sau minus 1,5%?

Tatiana IVANICICHINA: Obiectivul cantitativ al inflaţiei de 5,0% este stabilit în baza factorilor fundamentali din economia naţională. Situarea inflaţiei peste coridorul stabilit de +/-1,5% de la ţinta actuală nu are nimic în comun cu modificarea cantitativă a ţintei de politică monetară. Doar modificarea factorilor fundamentali din economia naţională ar putea conduce la majorarea sau diminuarea ţintei cantitative a politicii monetare.

Profit: Nu ar fi oportun ca adecvarea capitalului băncilor să se micşoreze la nivelul de 12-14%, sau chiar la 8% precum în ţările UE?

Tatiana IVANICICHINA: În acest moment, cerinţa de capital pentru băncile comerciale este de 10%. Fiecare bancă poate avea unele cerinţe suplimentare, stabilite în baza riscurilor individuale ale băncii respective în baza exerciţiului SREP şi care se revizuiesc cu regularitate.

În rest, cerinţele suplimentare de capital sunt stabilite de amortizoarele de capital, care vizează anumite riscuri concrete referitoare la unele sectoare sau tipuri de bănci. Astfel, media pe sector a ratei fondurilor proprii totale (TSCR) pe care băncile trebuie să o menţină şi să o raporteze a constituit 13,04% (aceasta a variat de la 11,50% până la 18,52%) şi, respectiv, cerinţa adiţională de capital a fost în medie de 3,04 p.p.. Totodată, media ratei TSCR la băncile sistemice a constituit 12,93%.

Atât cerinţa stabilită de comitetul Basel (8%), cât şi cerinţa stabilită în Moldova (10%), au fost calculate în baza statisticii istorice – evoluţiile anterioare din sistemul bancar. Diferenţa în mărime este reflectarea nivelului diferit de risc caracteristic economiei noastre şi economiilor statelor cu un nivel mai mare de stabilitate. Evident, odată cu trecerea timpului, dacă nivelul indicatorilor statistici respective se va modifica, BNM va reveni la nivelul cerinţelor de capital.

Profit: Cum va răspunde autoritatea de reglementare la solicitările băncilor de a plăti dividende acţionarilor?

Tatiana IVANICICHINA: Orice distribuire de capital de către bănci, inclusiv în contextul plăţii dividendelor, conduce la micşorări substanţiale de capital care pot sa ajungă la un nivel la care capitalul nu va putea absorbi riscurile aferente activităţii unei bănci. În acest context este important, ca orice distribuire să fie sub supravegherea BNM. Cerinţa privind aprobarea prealabilă a BNM acordată băncilor pentru distribuirea de către bănci a profitului către acţionari se regăseşte în legislaţie. În cadrul examinării cererilor respective a băncilor se urmăreşte în permanenţă asigurarea stabilităţii şi a viabilităţii băncii.

Profit: Ce ar trebui să deţină băncile pentru ca să poată conta pe loialitatea BNM în acest sens?

Tatiana IVANICICHINA: Aici nu e vorba de loialitate, ci de analiza riscurilor pentru stabilitatea financiară a băncilor, iar ca bază la obţinerea permisiunii BNM pentru distribuirea dividendelor serveşte respectarea în totalitate a prevederilor legislaţiei. Cât priveşte anul care vine, deciziile BNM vor fi luate în funcţie de provocările şi riscurile ce vor exista în 2023.

Tags
interviu [1]
Viceguvernator [2]
Tatiana Ivanicichina [3]
profit [4]
sectorul bancar [5]
Politică monetară [6]

Source URL:
https://bnm.md/en/node/64620

Related links:

[1] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu [2] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Viceguvernator [3] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Tatiana Ivanicichina [4] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=profit [5] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=sectorul bancar [6] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Politică monetară